

Toelichting handreiking artikel 6.75 Omgevingsverordening PNH

+ Borging van klimaatadaptatie bij (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen

22 oktober 2026
Anna Goede

Programma

+ Kennismaking
+ Achtergrond artikel 6.75
+ Handreiking
+ Voorbeelden
+ Aan de slag

Kennismaking

- Gebiedsontwikkeling
- Ontwerp openbare ruimte
  - Klimaatrobuust
  - Natuurinclusief
  - Circulair
- DPRA-werkregio ondersteuning vanuit Samen Klimaatbestendig

PLATFORM SAMEN KLIMAATBESTENDIG

22 oktober 2026

WAT DOET SAMEN KLIMAATBESTENDIG?

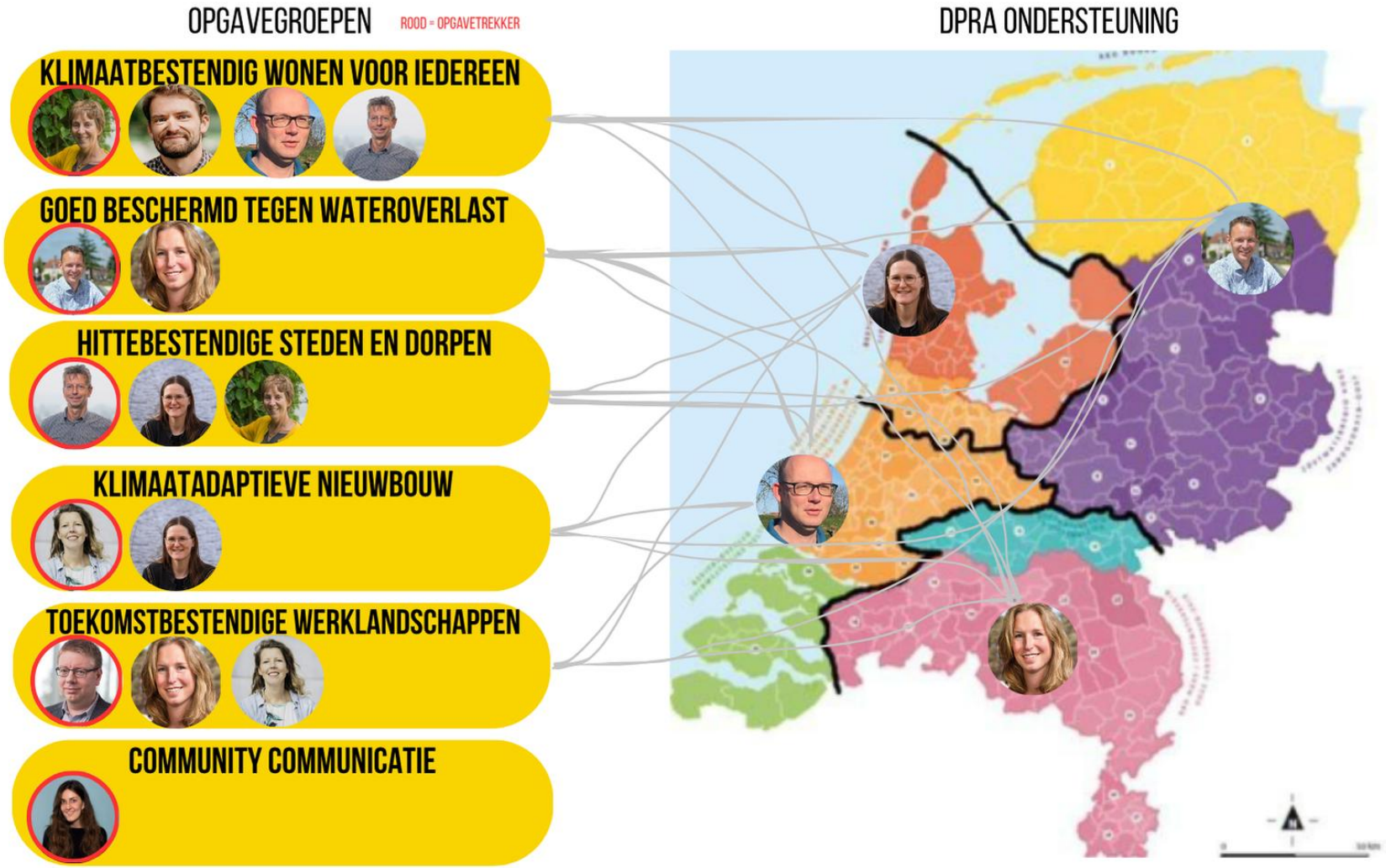
Bij elkaar brengen van klimaatwerkers
We zorgen voor uitwisseling van praktijk-ervaring en kennis in community's van vakmensen.

Signaleren en agenderen
We signaleren knelpunten en succesfactoren bij het DPRA en andere beleidsprogramma's.

Opschalen
We schalen successen op met netwerkpartners per thema. Zoals kennisinstellingen, branche-organisaties en ministeries.

WERKEN IN DE NAS EN DPRA STRUCTUUR

Opgavegroepen

DPRA ondersteuning voor werkregio’s

Achtergrond artikel 6.75

Achtergrond artikel 6.75

Ambitie Klimaatbestendigheid 2050

De provincie Noord-Holland streeft naar volledige klimaatbestendigheid in 2050, zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie NH2050.

Juridische verankering

Artikel 6.75 verankert sinds 1 januari 2025 klimaatadaptatie structureel in ruimtelijke plannen volgens de Omgevingswet met deze instructieregel in de provinciale Omgevingsverordening.

Wat houdt artikel 6.75 in?

- Verplichte risicoanalyse bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen
- Maatregelen als klimaatrisico's blijken
- Basisveiligheidsniveau als norm

Het artikel in de Omgevings-verordening

Artikel 6.75 Klimaatadaptatie

1. Voor zover een omgevingsplan voorziet in een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling, bevat de motivering een risicoanalyse van de aanwezige en de te verwachten klimaatrisico's binnen het plangebied. Hierbij worden over de volgende onderwerpen de risico's in beeld gebracht:
    a. wateroverlast;
    b. overstroming;
    c. hitte;
    d. droogte (watertekort en verzilting);
    e. natuurinclusiviteit en biodiversiteit; en
    f. ecologische en chemische waterkwaliteit.

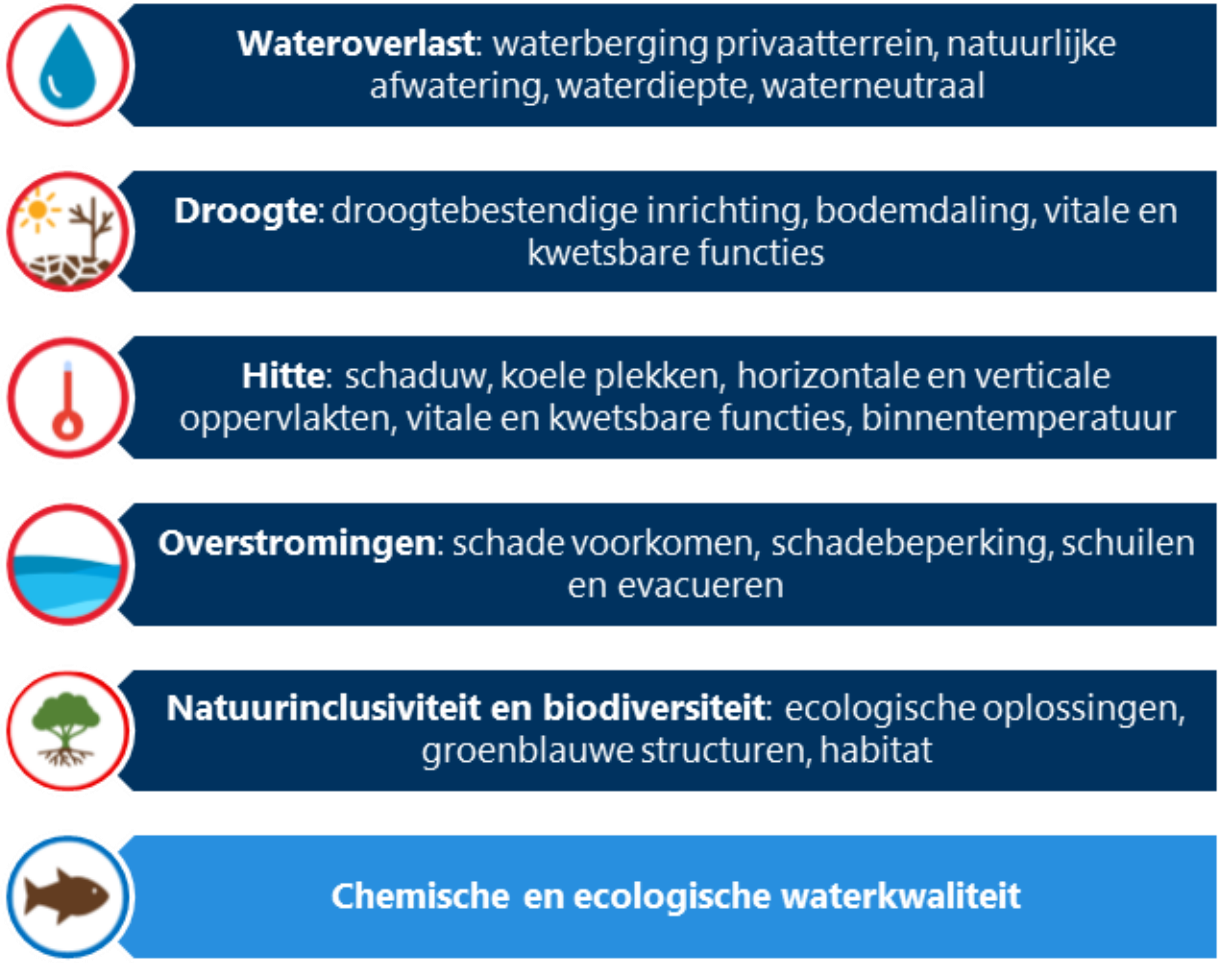
2. Voor zover uit de risicoanalyse risico's naar voren komen, bevat het omgevingsplan maatregelen ter voorkoming dan wel beperking van die risico's.

3. De maatregelen voldoen aan het basisveiligheidsniveau dat is genoemd in paragraaf 3.1 van het Basisveiligheidsniveau klimaatbestendige nieuwbouw.

4. Indien door de beperkte omvang of de aard van de nieuwe ruimtelijke ontwikkeling redelijkerwijs niet kan worden voldaan aan het basisveiligheidsniveau, wordt in afwijking van het derde lid rekening gehouden met het basisveiligheidsniveau.

Figuur 1 - Artikel 6.75 Klimaatadaptatie in de Omgevingsverordening NH2022

Basisveiligheidsniveau Metropoolregio Amsterdam (MRA)

Handreiking

Provincie Noord-Holland

Handreiking Artikel 6.75

De handreiking is nadrukkelijk **geen nieuw beleid**, maar een hulpmiddel om artikel 6.75 op een vergelijkbare manier toe te passen

Inhoud handreiking

- Wat houdt artikel 6.75 in?
- Wat betekent het artikel voor mijn organisatie?
- Hoe komt klimaatadaptatie terug in verschillende fases van ruimtelijke ontwikkelingen?
- Wat zijn de stappen voor een risicoanalyse conform artikel 6.75?

Wat houdt artikel 6.75 in?

- Artikel 6.75 verplicht gemeenten om bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen klimaatrisico's in beeld te brengen en, waar nodig, passende maatregelen te treffen.
- Daarbij vormt het Basisveiligheidsniveau het uitgangspunt.
- Tegelijkertijd biedt het artikel ruimte voor maatwerk in de wijze waarop de risicoanalyse en maatregelen worden uitgewerkt.

Wat houdt artikel 6.75 in?

Instructieregel in de Omgevingsverordening van de provincie:

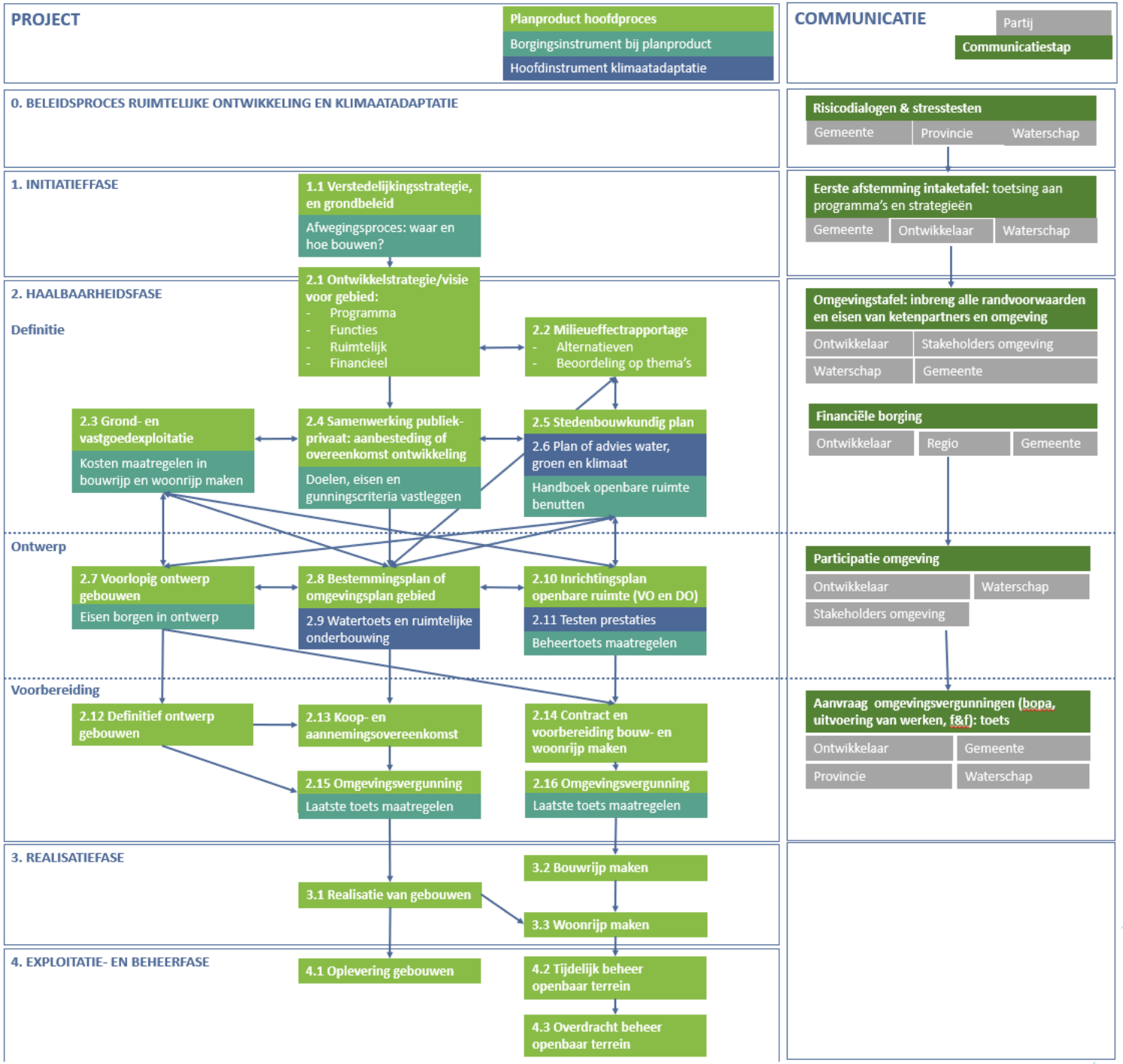
- Provincie geeft aan hoe gemeente (en indirect hoogheemraadschap) een taak of bevoegdheid moet uitoefenen voor het bereiken van een doelstelling voor de fysieke leefomgeving
- Gericht tot bestuursorganen, niet tot burgers of bedrijven
- Bevoegdheid van gemeente is het mogelijk maken van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling via een omgevingsplan of buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA)
- Doelstelling voor fysieke leefomgeving is klimaatadaptatie

Wat betekent het artikel voor mijn organisatie?

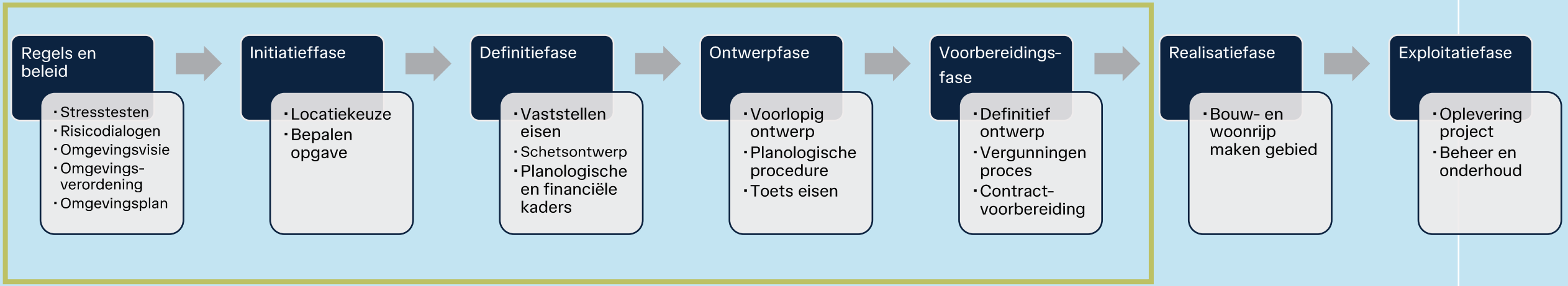
Rollen en verantwoordelijkheden bij artikel 6.75:

- **Provincie** – stelt het juridische kader via de instructieregel en houdt toezicht op de toepassing.
- **Gemeente** – verantwoordelijk voor de risicoanalyse, de beoordeling daarvan en de afweging of de ontwikkeling voldoet aan artikel 6.75 en het Basisveiligheidsniveau.
- **Initiatiefnemer** – levert, waar van toepassing, de risicoanalyse en werkt maatregelen uit.
- **Hoogheemraadschap** – adviseert over watersysteem, waterkwaliteit en klimaatrisico's, toetst vanuit eigen bevoegdheden en brengt het waterbelang in via de Weging Waterbelang. Een watervergunning is een randvoorwaarde voor uitvoerbaarheid, maar betekent niet automatisch dat aan artikel 6.75 is voldaan.

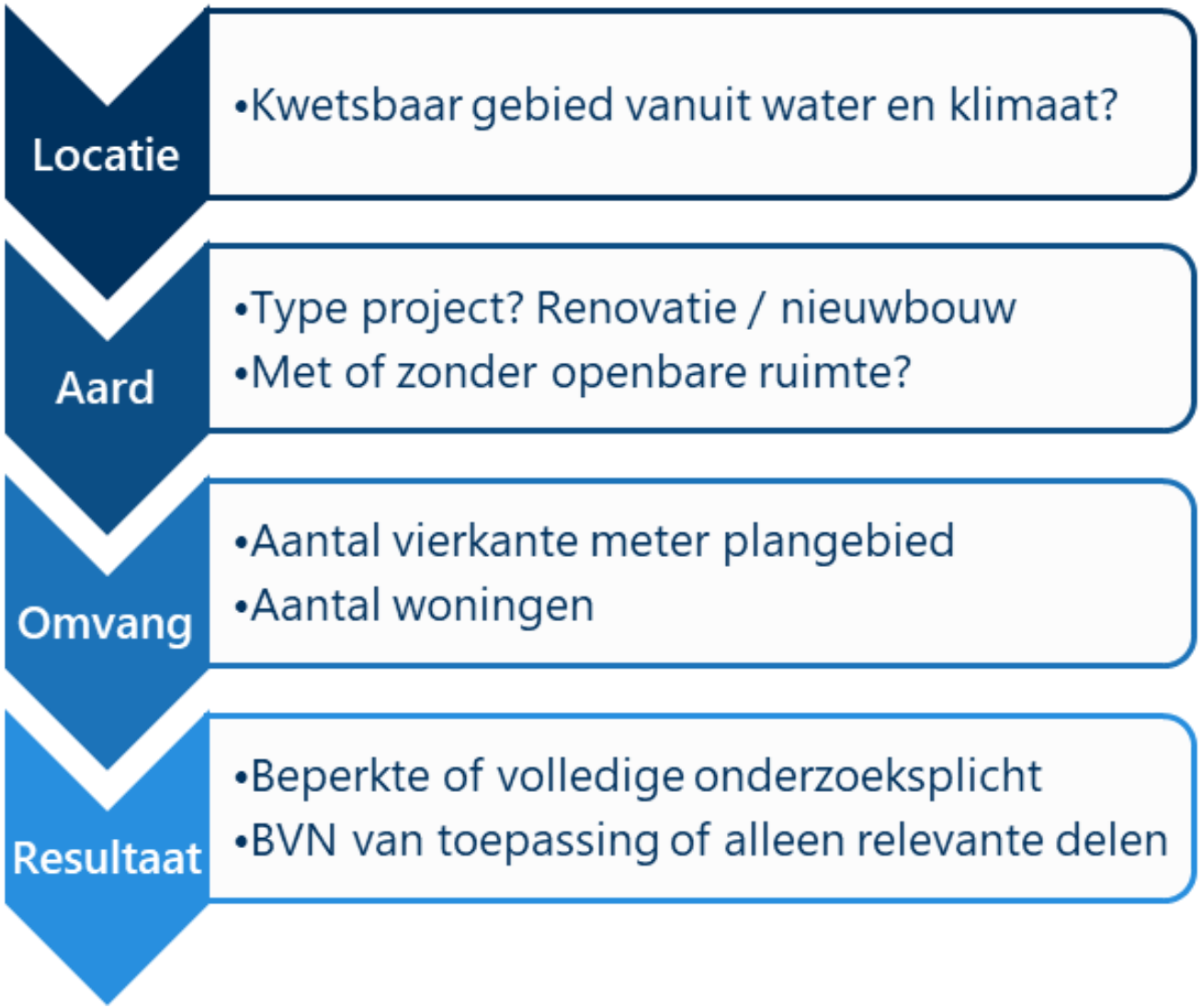
Hoe komt klimaat-adaptatie terug in verschillende fases van ruimtelijke ontwikkelingen?

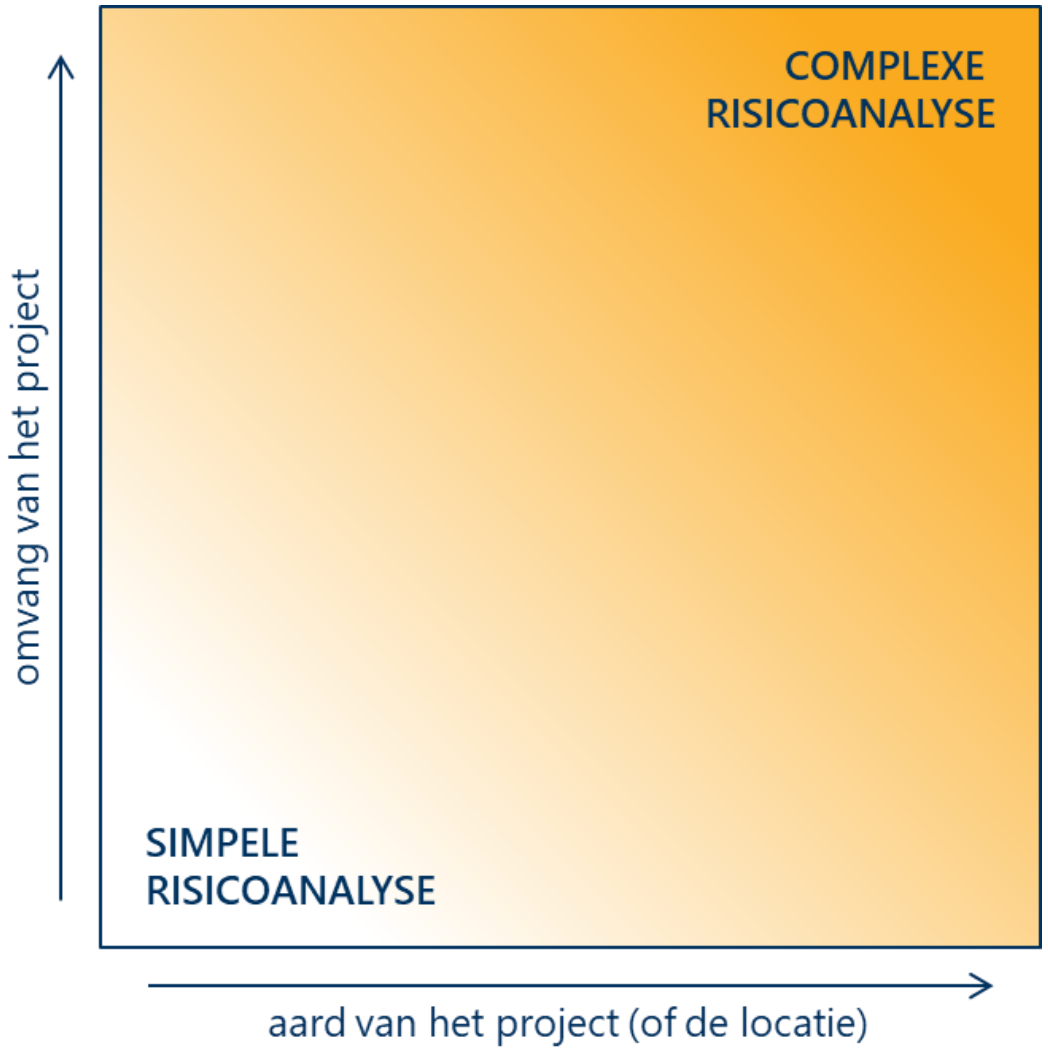
Hoe komt klimaat-adaptatie terug in verschillende fases van ruimtelijke ontwikkelingen?

Wat zijn de stappen voor een risicoanalyse conform artikel 6.75?

Wat zijn de stappen voor een risicoanalyse conform artikel 6.75?

Weging van het Waterbelang

(de opvolger van de watertoets):

- zorgt ervoor dat water vroeg in het ruimtelijke proces wordt meegewogen
- brengt de expertise van het hoogheemraadschap in
- ondersteunt gemeenten bij de afweging

Fase	Rol waterschap	Relatie met artikel 6.75 Omgevingsverordening NH
Initiatief	Denkt mee over de planuitwerking, levert gegevens en vertaalt deze naar randvoorwaarden voor het plan (waterberging, peilen, waterkwaliteit, waterveiligheid, ecologie, etc.).	Input voor de **risicoanalyse** en de keuze van passende klimaatadaptieve maatregelen conform artikel 6.75.
Ontwerp	Vertaalt randvoorwaarden naar ontwerpcriteria en adviseert bij het ontwerp voor de weging van het waterbelang.	Borgt dat de gekozen maatregelen daadwerkelijk de geïdentificeerde risico's beperken.
Besluit	Brengt formeel advies uit bij een omgevingsplan of BOPA. Kan zienswijzen indienen. Verleent – indien van toepassing – vergunningen voor wateractiviteiten en stelt vergunningvoorschriften op.	Ondersteunt de gemeente bij de onderbouwing dat aan artikel 6.75 is voldaan. Een watervergunning vervangt artikel 6.75 niet, maar is een aanvullend toetsingskader.
Realisatie	Houdt toezicht op de uitvoering en op naleving van de waterschapsverordening en vergunningvoorschriften.	Borgt dat de afgesproken klimaat- en watermaatregelen ook daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Voorbeelden

Beleid

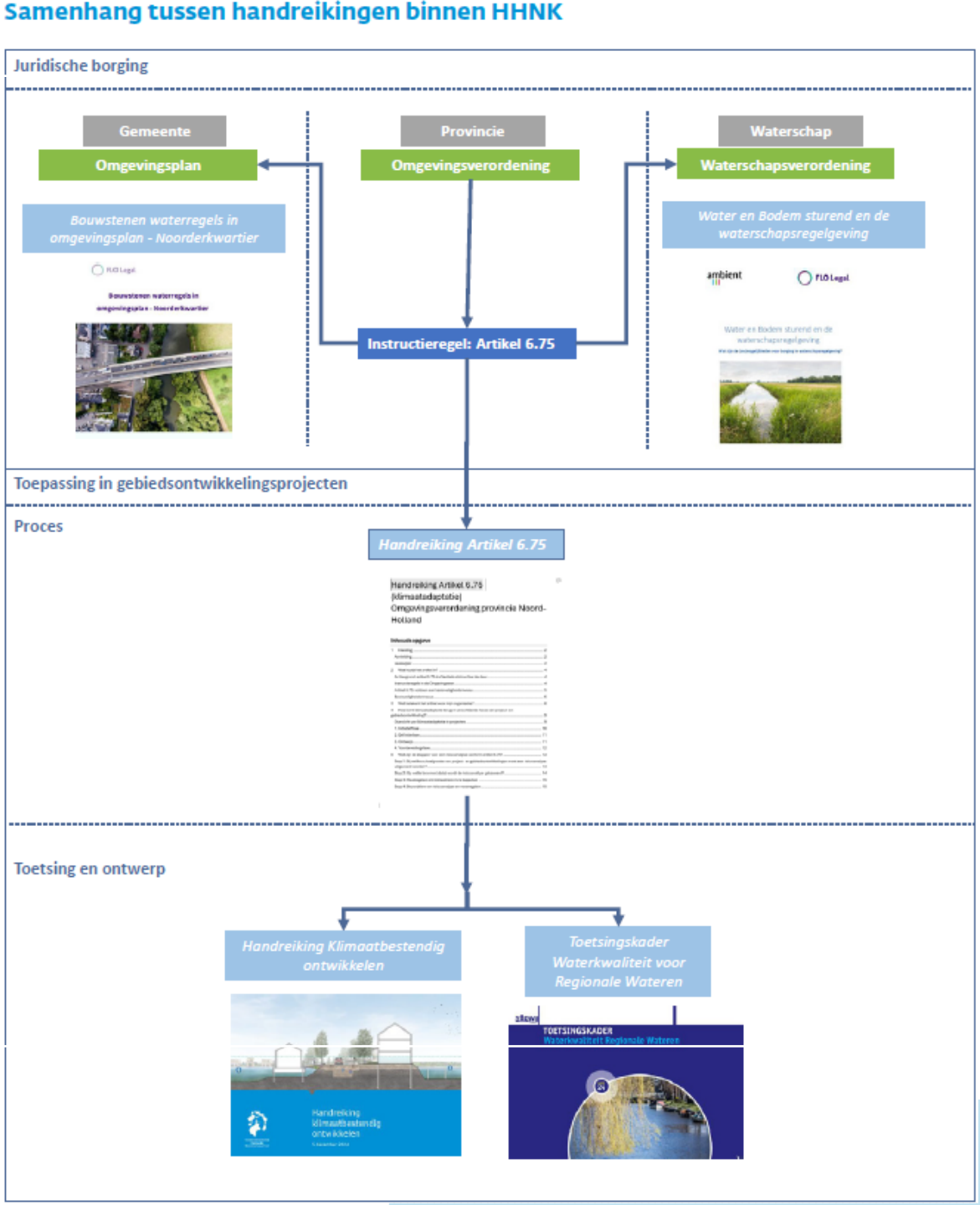
Borging in (bestaand) beleid

Een aantal basisveiligheidsniveaus zijn al geborgd in beleid. De gemeente Amsterdam heeft bijvoorbeeld al waterbergingsregels in haar omgevingsplan, namelijk minimale waterberging van 60 liter per m^2. Dit is in overeenstemming met het basisveiligheidsniveau bij het subthema wateroverlast op privaat terrein.

Beleid

Strategische of bestuurlijke samenwerkings-agenda

- In de provincie Noord-Holland hebben verschillende gemeenten en waterschappen al een samenwerkingsagenda opgesteld, bijvoorbeeld de gemeente Amsterdam en AGV en de gemeente Haarlemmermeer en het Hoogheemraadschap van Rijnland.

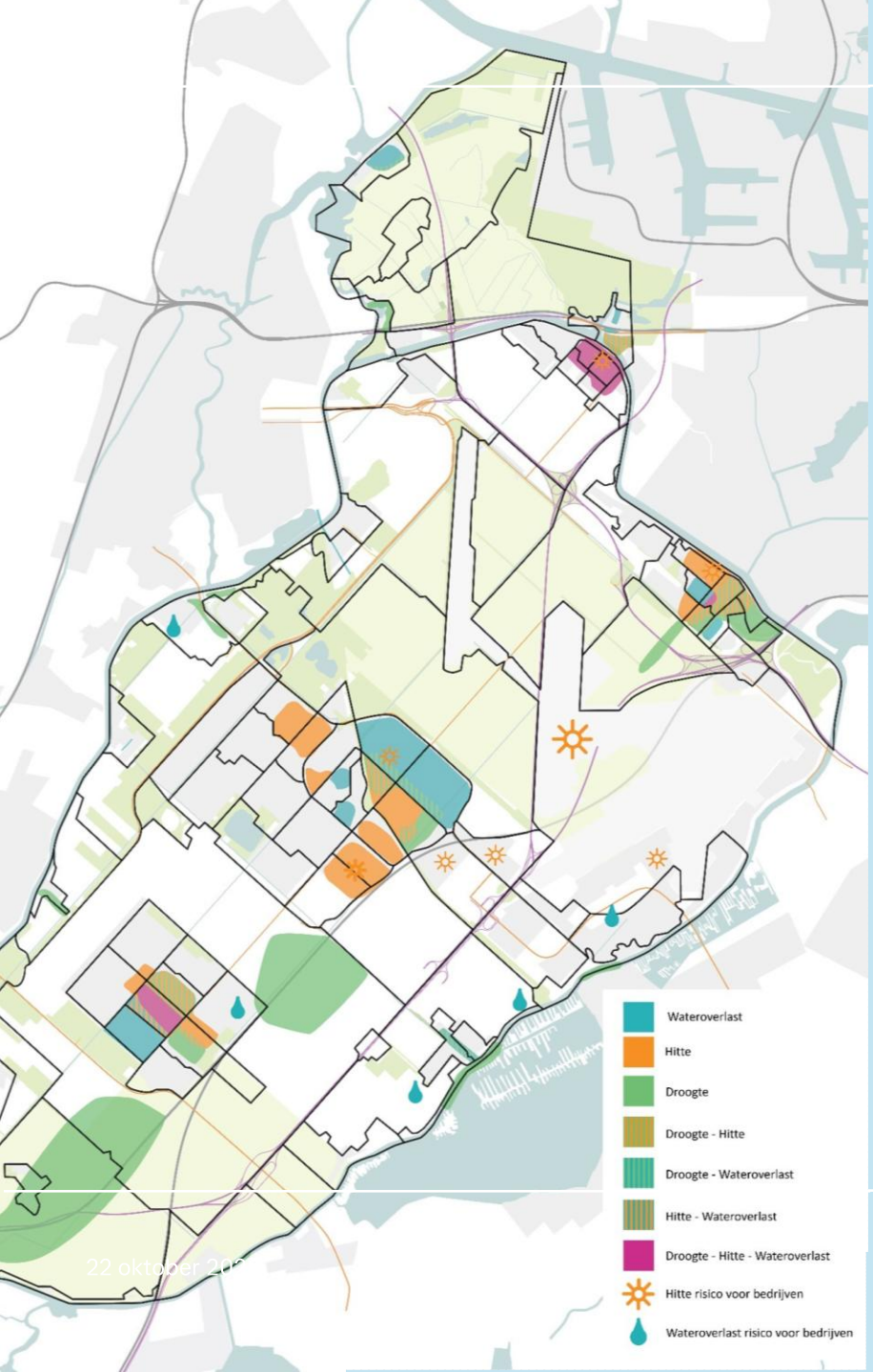

Handreikingen binnen HHNK

- Bij wijziging van het gemeentelijk omgevingsplan kunnen regels voor vergunningplichten worden opgesteld die invulling geven aan artikel 6.75
  - Bouwstenen waterregels in omgevingsplan – Noorderkwartier
- Toetsingskaders voor waterbeheerders en initiatiefnemers
  - Toetsingskader Waterkwaliteit voor Regionale Wateren STOWA
  - Handreiking Klimaatbestendig ontwikkelen HHNK

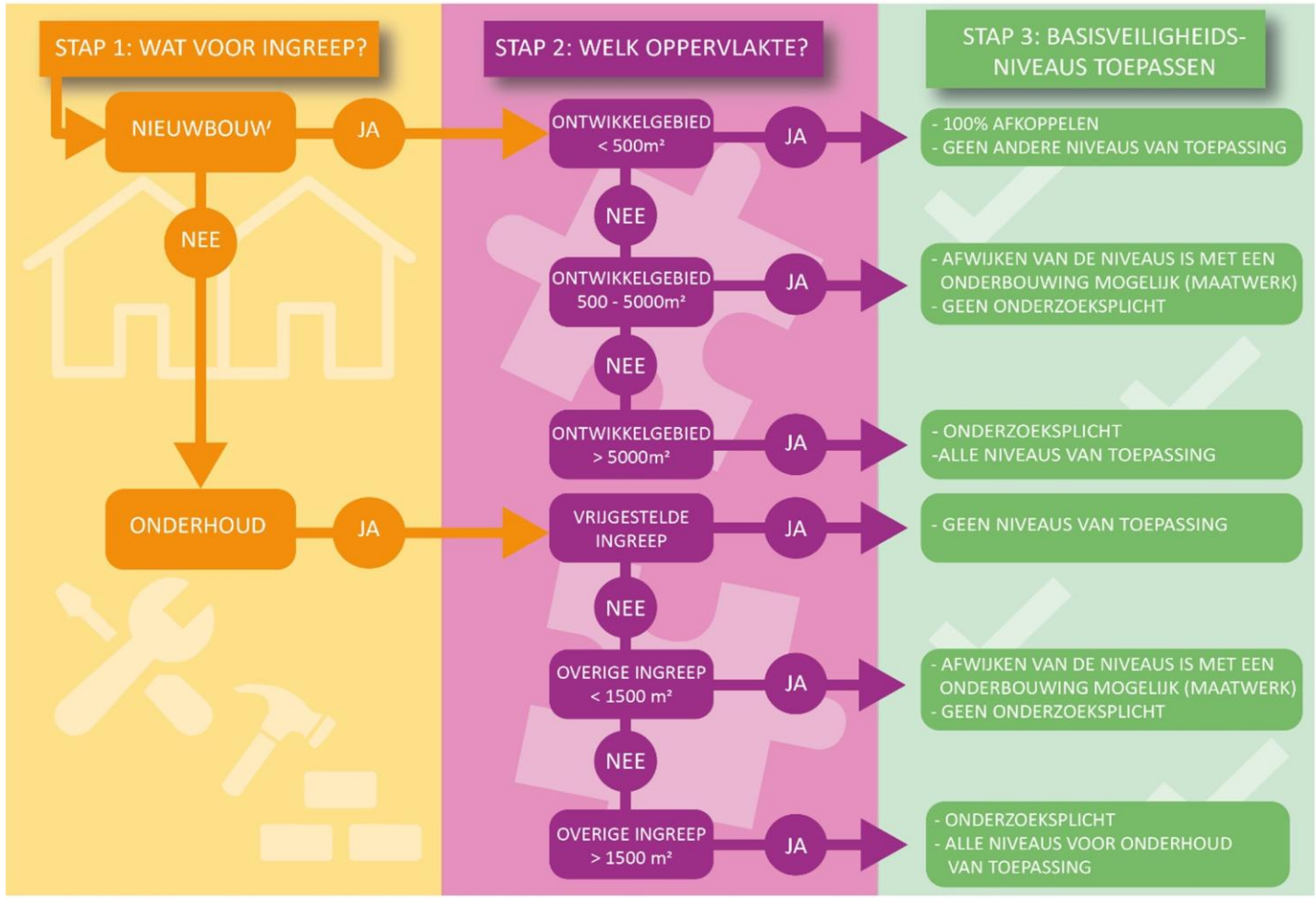
Risicoanalyse: locatie

- Signaalkaart Klimaatadaptatie van de provincie Noord-Holland
- Klimaatatlas van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
- Klimaatatlas van AGV
- Landelijke klimaateffectatlas
- Risicokaart gemeente Haarlemmermeer met daarop de buurten die gevoelig zijn voor droogte, wateroverlast en hitte (afbeelding)

Risicoanalyse: aard en omvang

- Beslisboom uit het klimaatadaptatiebeleid van de gemeente Haarlemmermeer
- Door dit schema te volgen wordt snel duidelijk of en welke basisveiligheidsniveaus voor een bepaalde ontwikkeling relevant zijn

Figuur 8: de beslisboom die aangeeft welke basisveiligheidsniveaus gelden voor nieuwe ontwikkelingen of onderhoud

Ontwerpproces en maatregelen

- De handreiking klimaatadaptatie Alkmaar is een praktische gids gedurende het ontwerpproces van gebiedsontwikkelingen en herinrichtingen rond het thema klimaatadaptatie, met als doel ontwikkelaars en initiatieven vanuit de gemeente te ondersteunen om te voldoen aan het klimaatadaptatiebeleid van de gemeente.

Ontwerpproces en maatregelen

- Voorbeeld van normen en richtlijnen voor Natuurinclusiviteit en Biodiversiteit
- Beleidsplan Klimaatadaptatie Alkmaar 2024-2028

	Biodiversiteit en natuurinclusiviteit **Groenblauwe structuren en de gebiedseigen biodiversiteit worden versterkt op alle schaalniveaus**	**Nieuwbouw-ontwikkeling**	**Herinrichtingen**
I	Groenblauwe structuren en de gebiedseigen biodiversiteit worden versterkt via het leidende principe in het toepassen van klimaatadaptieve maatregelen dat ecologische oplossingen altijd de voorkeur hebben boven 'puur technische' oplossingen ('groen, tenzij...').	Norm	Norm
II	Het horizontale en verticale oppervlak wordt in samenhang met de groenblauwe structuren en ecosystemen in de bredere omgeving ingericht (met minimaal 30% groen/schaduw op buurtniveau, boomkroonoppervlak telt mee).	Richtlijn	Richtlijn
III	Voor een project wordt een habitat gecreëerd voor één of meerdere soortencategorieën waarbij gekozen kan worden uit de volgende soortencategorieën: gebouwbewonend, boombewonend, aan struweel gebonden, aan bloemrijk grasland gebonden of aan water en oevers gebonden. Voor *kleine* projecten (plangebied < 500 m2 en bouwhoogte < 15 meter) betreft het tenminste één soortencategorie. Voor *middelgrote* projecten (plangebied 500-2000 m2 of bouwhoogte 15-30 meter) betreft het tenminste twee soortencategorieën. Voor *grote* projecten (plangebied > 2000 m2 of bouwhoogte > 30 meter) betreft het tenminste drie soortencategorieën.	Norm	Norm

Ontwerpproces en maatregelen

- In de Handreiking Klimaatbestendig Ontwikkelen van HHNK wordt voor vier verschillende landschapstypen inzicht gegeven in het natuurlijk systeem en voor welke opgaven we staan als we in deze verschillende gebieden klimaatbestendig willen ontwikkelen. Aansluitend biedt de handreiking inspiratie met gebiedsgerichte maatregelen die helpen om nieuwbouw klimaatbestendig te realiseren.

Hoe geeft jouw gemeente invulling aan Artikel 6.75?

- Klimaatadaptatie zo vroeg mogelijk op tafel
  - Wat betekent dat?
  - Wie is daarvoor verantwoordelijk?
- Wanneer en op welke thema's werken we samen?
  - Bij regels en beleid
  - Tijdens planproces
  - Tussen openbare ruimte en kavel
  - Tussen ontwikkelaars, gemeentes, hoogheemraadschap
- Hoe richten we de (samenwerkings)processen in bij verschillende typen projecten?

Aan de slag

Aan de hand van casus De Tuinen in Ursem

Maken van een risicoanalyse

Locatie
- Kwetsbaar gebied vanuit water en klimaat?

Aard
- Type project? Renovatie / nieuwbouw
- Met of zonder openbare ruimte?

Omvang
- Aantal vierkante meter plangebied
- Aantal woningen

Resultaat
- Beperkte of volledige onderzoeksplicht
- BVN van toepassing of alleen relevante delen

Ingenieurswerk, mensenwerk

+ witteveenbos.com

Witteveen + Bos